

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Duminica Sfântului Ioan Scărarul Fericirile ca scară a urcușului duhovnicesc

Duminica a IV-a din Postul Sfințelor Paști este închinată Sfântului Ioan Scărarul, un părinte de origine siriacă, dar care a viețuit la Mănăstirea Sfinței Ecaterina din Sinai, de la vârsta de 16 ani. În prezent, Sfântul Ioan este cunoscut cu numele de Ioan Scărarul datorită lucrării sale *Scara dumnezeiescului urcuș*, pe care a scris-o la sfârșitul vieții, la rugămintea egumenului Ioan de la Mănăstirea Rait. Lucrarea *Scara*, alcătuită din 30 de trepte (capitole), dar și duminica a IV-a ne propun să cugetăm la urcușul duhovnicesc pe care suntem invitați să ni-l asumăm cu toții, realitate duhovnicească reflectată de cea de-a doua pericopă evanghelică a acestei duminici, Evanghelia Cuviosului.

Unii dintre Părinții Bisericii primare au văzut în cele nouă fericiri din introducerea Predicii de pe Munte din Evanghelia de la Matei 5, 3-12 treptele unei scări împărătești care urcă de la smerenie până la răbdarea cu bucurie a prigoanei pentru Hristos și pentru numele Lui. Cele nouă fericiri apar ca trepte ale acestui urcuș. Fiind vorba despre o serie de virtuți prin care devenim „fericiți”, aceste cuvinte ale Mântuitorului evidențiază cu deosebire dimensiunea morală a mântuirii, adică partea noastră în lucrarea mântuirii, ceea ce nu înseamnă o diminuare a rolului primordial al harului dumnezeiesc, dăruit tuturor oamenilor. Virtuțile despre care este vorba în fericiri și pe care suntem chemați să le agonisim sunt, de fapt, roade ale conlucrării noastre cu harul primit.

Fericirile, ca și ansamblul Predicii de pe Munte, arată că nu ne putem mântui printr-o credință teoretică, fără fapte bune, ca rod al virtuților. Este clar că acel *sola fide* al Protestantismului nu are suport în Sfânta Scriptură.

Textul de la Matei cuprinde 8+1 fericiri, deoarece după opt exprimări la persoana a treia, fericirea a noua, cu adresarea la persoana a II-a plural, este o aplicare a fericirii a VIII-a la situația ucenicilor.

Fericirea I „Fericiti cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor” ne arată că, la baza întregului nostru efort spre desăvârșire, trebuie să punem smerenia. „Cei săraci cu duhul” sunt

„cei smeriți și cu inima zdrobită” - după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, iar Sfântul Grigorie de Nyssa afirmă: „Mi se pare că Cuvântul a numit sărăcia cu duhului smerita cugetare de bunăvoie”.

Modelul este Hristos, Cel care „bogat fiind pentru noi a sărăcit, pentru ca noi să ne îmbogățim cu sărăcia Lui” (II Corinteni 8, 9). Sărăcia lui Hristos nu este una conjunctură, ci una asumată de bunăvoie, una la care se supune pentru a ne îmbogăți în Dumnezeu pe noi oamenii. Apostolul și Evanghelistul Matei pentru sărac folosește cuvântul grecesc cel mai tare pentru a exprima sărăcia socială, pauperitatea la nivelul ei maxim, *ptochos* fiind acel sărac care nu mai poate trăi din munca sa, ci este redus la condiția de cerșetor, omul care nu se mai poate întreține prin strădaniile sale. Astfel, cei săraci cu duhul sunt cei care au smuls cu totul din inima lor mândria, cei care lepădând orice încredere în ei înșiși, își pun toată nădejdea în Dumnezeu și în harul Său.

Doar având această smerită cugetare, ne vom putea plânge cu adevărat păcatele și neputința, în absența smereniei toate celelalte eforturi duhovnicești se diminuează. „**Fericiti cei ce plâng, că aceia se vor mângâia**” - rostește Mântuitorul a doua fericire. Nu este vorba aici de plânsul lumesc, ci de „plânsul cel fericit” (Sfântul Grigorie de Nyssa). Sfântul Apostol Pavel vorbește despre cele două feluri de plâns, antagonice, având efecte cu totul contradictorii, atunci când zice: „Căci întristarea cea după Dumnezeu aduce pocăință spre mântuire, fără părere de rău; iar întristarea lumii aduce moarte” (II Corinteni 7, 10).

Mântuitorul îi fericește apoi pe cei blânzi: „**Fericiti cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul**” (Fericirea a III-a). Ca în cazul cinstirii părinților în porunca a V-a din Decalog, blândeții i se făgăduiește o răsplată încă de aici de pe pământ. Nu cei violenți și lacomi, ci dimpotrivă, cei blânzi vor moșteni pământul.

Continuare în pagina 2

Pr. Caius CUȚARU

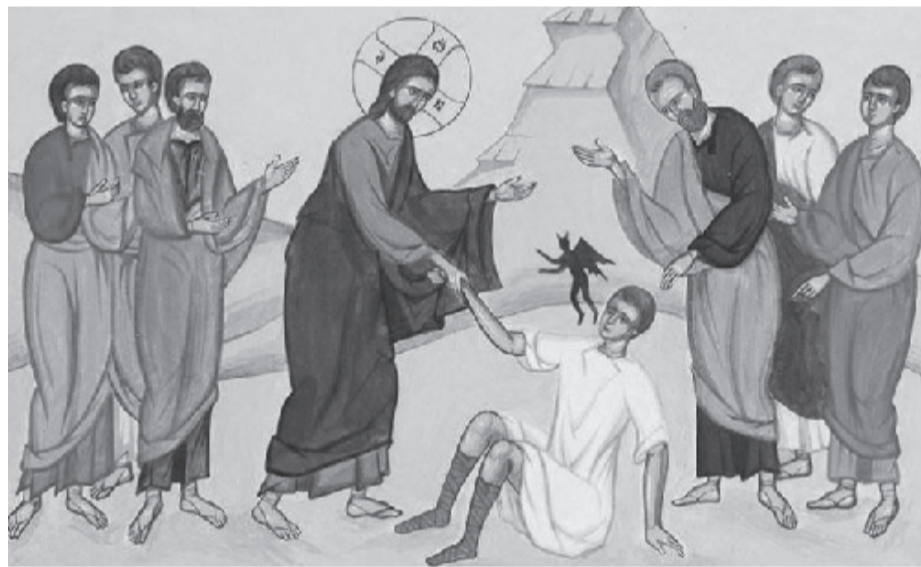
PREDICA

Buna înțelegere în familie

Duminica a IV-a din Postul Sfințelor Paști – a Sfântului Ioan Scărarul

„Și I-a răspuns Lui unul din mulțime: Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut. Și oriunde-l apucă, îl aruncă la pământ și face spume la gură și scârșește din dinți și întepenește. Și am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut. Iar El, răspunzând lor, a zis: O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Aduceți-l la Mine. Și I-au adus la El. Și văzându-L pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe copil, și, căzând la pământ, se zvârcolea spumegând. Și I-a întrebat pe tatăl lui: Câtă vreme este de când i-a venit aceasta? Iar el a răspuns: din pruncie. Și de multe ori l-a aruncat și în foc și în apă ca să-l piardă. Dar de poți ceva, ajută-ne, fiindu-ți milă de noi. Iar Iisus i-a zis: De poți crede, toate sunt cu putință celui ce crede. Și îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele. Iar Iisus, văzând că mulțimea dă năvală, a certat duhul cel necurat, zicându-i: Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: Ieși din el și să nu mai intri în el! Și răcind și zguduindu-l cu putere, duhul a ieșit; iar copilul a rămas ca mort, încât mulți ziceau că a murit. Dar Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat, și el s-a sculat în picioare. Iar după ce a intrat în casă, ucenicii Lui L-au întrebat, de o parte: Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim? El le-a zis: Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decât numai cu rugăciune și cu post. Și ieșind ei de acolo, străbăteau Galileea, dar El nu voia să știe cineva. Căci îi învăța pe ucenicii Săi și le spunea că Fiul Omului se va da în mâinile oamenilor și-L vor ucide, iar după ce-L vor ucide, a treia zi va învia. Ei însă nu înțelegeau cuvântul și se temeau să-L întrebe.” (Marcu 9, 17-32)

„În vremea aceea, după Iisus au mers noroade multe din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea și de dincolo de Iordan. Iisus, văzând mulțimile, s-a suit în munte, a șezut jos și ucenicii Săi au venit lângă Dânsul; iar El, deschizând gura Sa, îi învăța zicând: Fericiti cei săraci cu duhul, căci a lor este Împărăția Cerurilor. Fericiti cei ce plâng, căci aceia se vor mângâia. Fericiti cei blânzi, căci aceia vor moșteni pământul. Fericiti cei ce flămânez și însetoșează de dreptate, căci aceia se vor sătura. Fericiti cei milostivi, căci aceia se vor milui. Fericiti cei curați cu inima, căci aceia vor vedea pe Dumnezeu. Fericiti făcătorii de pace, căci aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema. Fericiti prigoniți pentru dreptate, căci a lor este Împărăția Cerurilor. Fericiti veți fi voi când, din pricina Mea, vă vor ocări și vă vor prigoni și, mișcând, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră. Bucurați-vă și vă veseliți, căci plata voastră multă este în Ceruri!” (Matei 4, 25; 5, 1-12)

Duminica a patra din Marele Post al Sfințelor Paști, cel care ne pregătește pentru Ziua Învierii, ne aduce înaintea două pericope evanghelice, cea de la Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu, respectiv cea de la Sfântul Apostol și Evanghelist Matei care ne prezintă: una din minunile săvârșite de Iisus, respectiv învățăturile rostite de Mântuitorul în Predica de pe Munte.

Pericopa evanghelică asupra căreia ne oprim în această meditație ne descrie exemplul unui tată deznădăjduit care vine la Mântuitorul, rugându-L să-i vindece copilul chinuit de un duh necurat. După relatările tatălui, acest duh îl arunca uneori în foc, alteori în apă, provocând copilului suferințe fizice și sufletești. În chip firesc, nenorocirile și chinurile copilului se răsfrângeau și asupra tatălui, căci, la fel ca în majoritatea cazurilor pe care le întâlnim în viață, suferințele copiilor devin, concomitent, și ale părinților.

Starea aceasta de suferință și chiar deznădejde, l-a determinat pe acest tată să se adreseze Apostolilor, socotind că ei voi putea să-i vindece copilul, dar aceștia nu au putut face nimic. Deznădăjduit, își îndreaptă rugămintea către Mântuitorul, Care îi redă o speranță, prin rostirea cuvintelor: „De poți crede, toate sunt cu putință.” (Marcu 9, 23). La răspunsul afirmativ al tatălui „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele”, Mântuitorul a certat, duhul necurat, care a ieșit din copil, iar acesta s-a vindecat de îndată (Marcu 9, 24-27).

Privind situația, am spune că ar fi fost o îndatorire firească a tatălui, să facă tot ceea ce era cu putință pentru vindecarea fiului său, deoarece toți părinții au îndatorirea morală și socială de a se ocupa de creșterea și educația celor cărora le-au dat viață.

Continuare în pagina 2

Pr. dr. Gabriel BASA

Din sumar

► IPS Părinte Timotei a susținut o conferință în cadrul Serilor duhovnicești de la Catedrala Veche Arad
pagina 3, Sorin Gheorghe Săplăcan

► Știri
pagina 4

Duminica Sfântului Ioan Scărarul Fericirile ca scară a urcușului duhovnicesc

Urmare din pagina 1

Ce paradox; nu cei ce doresc cu tot dinadinsul stăpânirea lumii o dobândesc, ci cei care renunță la orice dorință de stăpânire, cei care trăiesc în blândețe. Istoria mântuirii ne oferă ea însăși nenumărate **dovezi** în acest sens (David cel blând și Saul cel violent și puternic, care fiind rege, înconjurat de armată, dorește pierderea lui David. Acesta din urmă îl are de mai multe ori în mână și nu îi face nimic). Hristos Domnul este exemplul cel mai grăitor de blândețe, care biruiește prin această virtute un regat, cel al lui Israel și cel mai extins imperiu, cel roman.

Trebuie să adăugăm că făgăduința nu se limitează la răsplata pământească. Pământul promis celor blânzi este mai ales Împărăția cerurilor, „pământul cel mai presus de ceruri”, despre care vorbește Sfântul Grigorie de Nyssa.

Prin dreptatea din fericirea a IV-a: „Fericirile cei ce flămânez și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura” nu trebuie să înțelegem dreptatea în sens juridic, care înseamnă a da fiecăruia ce este al său, nici doar virtutea cu acest

nume, ci un cumul al tuturor virtuților. „Dreptul” și „dreptatea” în înțelegerea Evanghelistului Matei trebuie privite în sensul pe care îl aveau aceste virtuți în iudaismul clasic, „drept” fiind cel care împlinea cu stăruință poruncile lui Dumnezeu. Așa erau Zaharia și Elisabeta, părinții Sfântului Ioan Botezătorul (Luca 1, 6), dreptul Iosif (Matei 1, 19) sau dreptul Simeon (Luca 2, 25).

În continuare, va zice Mântuitorul ascultătorilor Săi: „De nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în Împărăția cerurilor (Matei 5, 20)”. A fi flămând și însetat de dreptate înseamnă a fi angajat în efortul de a face în permanență voia lui Dumnezeu, ținta finală fiind desăvârșirea.

În **Fericirea a V-a „Fericirile cei milostivi, că aceia se vor milui”**, Mântuitorul afirmă că Dumnezeu Însuși face milă cu cei milostivi, în viața aceasta și cea ce va să vină. Rugăciunea noastră neîncetată conține cuvintele „Doamne miluiește”, prin care cerem mila lui Dumnezeu, însă mila lui Dumnezeu cu noi cere mila noastră față de aproapele,

ne reclamă și pe noi ca lucrători ai acestei virtuți pentru a ne putea bucura de milostivirea lui Dumnezeu față de noi.

Fericirea a VI-a „Fericirile cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu” a devenit temeiul și esența misticii și a ascetismului creștin. Curăția inimii este un cuvânt cheie în viețile și învățăturile Sfinților Părinți și idealul de atins al creștinilor. Făgăduința acestei Fericiri este vederea lui Dumnezeu, adică însăși viața cea veșnică. Sfinții, prin harul lui Dumnezeu, se învrednicesc încă de pe pământ de contemplarea luminii dumnezeiești, a energiilor Sale necreate. Însă condiția vederii lui Dumnezeu este curăția inimii, iar aceasta nu este ușor de realizat, nu se poate dobândi numai prin efortul nostru, oricât ar fi el de stăruitor, ci este mai ales un dar al lui Dumnezeu.

Făcătorii de pace (Fericirea a VII-a) sunt acei creștini implicați ca factori activi în zidirea vieții comunitare bisericești, dar și la zidirea între oameni a păcii sub toate aspectele. Ei primesc făgăduința că se vor chema fiii lui Dumnezeu acum și în veșnicie.

„Fericirile cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor” - Fericirea a VIII-a. Calea de la foamea și setea de dreptate la acceptarea prigoanei pentru dreptate reprezintă un important progres duhovnicesc. De aceea și făgăduința Fericirii a VIII-a este mai înaltă: moștenirea împărăției cerurilor. În vremea Sfântului Apostol Matei și după aceea persecuția făcea parte integrantă din condiția existenței creștine. Adresându-se ucenicilor Săi, Mântuitorul îi ferește pentru ocările, pentru prigoanele și pentru „tot cuvântul rău” grăit împotriva lor.

Treapta cea mai înaltă a urcușului duhovnicesc este răbdarea cu bucurie a prigoanei pentru Hristos, cu privirea ațintită dincolo de orizontul lumii acesteia, spre răsplata cerească: **„Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, că așa au prigoniți pe proorocii cei dinainte de voi”**. Fericirea aceasta vorbește despre răsplata celor care sunt pregătiți să îndure orice nedreptate îndreptată împotriva lor, fiind gata să-și dea chiar și viața pentru Hristos și Evanghelia Sa.

Buna înțelegere în familie

Urmare din pagina 1

Și în mod firesc majoritatea covârșitoare a părinților sunt conștienți de răspunderea pe care o au față de copiii lor și ar face orice pentru sănătatea și educația acestora. Dar oare totul se reduce numai la sănătatea sau la starea materială a copiilor, la asigurarea unui trai cât mai ușor și cât mai lipsit de griji? Este firesc să fie neglijată o alta latură a educației și anume cea duhovnicească, uitând parcă de cuvântul Mântuitorului care zice: „Ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă și să-și piardă sufletul?” (Marcu 8, 36).

De aceea e bine de știut că în viața firească, orice părinte trebuie să fie și un adevărat preot al propriilor copii, căci, după cum preotul învață legea lui Dumnezeu și sfințește viața credincioșilor, tot așa și părinții au datoria să formeze și sufletul copiilor, prin rugăciune, cercetarea bisericii, spovedanie și împărtășanie, prin învățarea unor lucruri elementare pe care trebuie să le știe orice creștin. În felul acesta, familia va deveni primul așezământ de formate morală a omului, o adevărată școală de virtuți, care va plămădi sufletul adevăratului om de mâine, făcându-l să înțeleagă cât de sfinte sunt credința strămoșească și ființa țării noastre. Pe drept cuvânt se poate spune că viitorul unui neam, precum și viitorul Bisericii, încep să se contureze încă din familie, primii dascăli și preoți fiind părinții.

Analizând și reversul problemei o să încercăm să vedem dacă și copiii au îndatori față de părinții lor. Au primit de la părinți viață și în majoritatea cazurilor educație și mai mult sau mai puțin bunuri materiale și chiar valorile spirituale. Și atunci, să ne întrebăm împreună cu Isus, fiul lui Sirah, care zice: „Adu-ți aminte că părinții ți-au dat viață; ce le vei da tu, în schimb, pentru ceea ce au făcut ei

pentru tine?” (Is. Sirah 7, 29).

Atunci în mod tot atât de firesc suntem datori să le arătăm recunoștință și cinstire pentru toate câte au făcut pentru noi, pentru cele pe care le știm și cele pe care nu le știm, cunoscute numai de ei și poate duse cu ei în mormânt. Sfânta Scriptură ne aduce înainte mai multe exemple care îndeamnă direct la cinstirea părinților, aceasta fiind prezentată ca o poruncă absolut obligatorie. Ea constituie de altfel și obiectul poruncii a cincea din Decalog: „Cinstește pe tatăl tău și pe marna la, ca să-ți fie bine”, cuvinte pe care le va reproduce și Mântuitorul (cf. Matei 15,4 și Marcu 7, 10).

De altfel această cinstire, pe care o impune învățătura Sfintei Scripturi, apare ca o obligație firească și o întâlnim la toate popoarele, indiferent de gradul de cultură la care au ajuns, dar și prin ascultarea îndemnurilor lor, pornite din aceeași iubire și prin experiența lor de viață. Trebuie să-i ajutăm la nevoie, să-i mângâiem în necazuri, să le înșenim viața în anii bătrâneții, să ne îngrijim de existența lor, dacă este nevoie. Semnificative, în această privință sunt cuvintele înțeleptului Solomon care zice: „Ascultă

pe tatăl tău care te-a născut și nu disprețui pe mama ta când a ajuns bătrână” (Pilde 23, 22). Dar cea mai luminoasă pildă, în această privință, am spune că ne-o oferă însuși Mântuitorul Iisus Hristos, când, fiind pe cruce, a încredințat-o pe mama Sa Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan (Ioan 19, 26-27).

Cinstirea pe care o datorăm părinților se cuvine a se extinde chiar și după moarte, când suntem datori să le respectăm voința cea din urmă, să le cinstim memoria, să le îngrijim locul de veci, să ne rugăm pentru odihna sufletului lor, fie în rugăciunile noastre obișnuite, fie în zilele rânduite de Biserică pentru pomenirea lor.

Meditând asupra celor prezentate până acum se desprinde constatarea că de fiecare dată când se întâlnesc iubirea și experiența de viață a părinților cu entuziasmul și dorința de afirmare a tinerei generații, se ajunge la menținerea armoniei și a bune înțelegeri în familiile și în casele noastre dar și în societatea în care trăim. Și dacă se cere și ajutorul lui Dumnezeu prin rugăciune, prin respectarea posturilor și prin spovedanie și are loc împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului, dacă cu toții vor

zice „cu lacrimi” ca și tatăl din Evanghelia de azi: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!”, atunci rezultatul va fi cel așteptat: familia va fi mai întărită, mai încheagată, va putea sluji drept pildă pentru alții. Rezultatul va consta, în mod firesc, în faptul că vor avea cu toții parte de bucuria izvorâtă din comuniunea dragostei necondiționate asemenea dragostei jertfelnice a Tatălui cel ceresc față de copiii săi.

O privire și mai atentă asupra conținutului pericopei evanghelice asupra căreia ne-am oprit astăzi, ne determină să acordăm atenția cuvenită cuvintelor Mântuitorului care atenționau asupra faptului că demonul care chinuia copilul nu putea fi scos decât prin rugăciune și prin post. Ca urmare se cuvine a medita, în modul cel mai firesc, asupra faptului că doar postul însoțit de rugăciune pot să înlăture toate neînțelegerile din viața noastră cotidiană și din sânul familiilor noastre. Înțelepciunea acestora ne pot aduce în situația de a înțelege cât de importantă este pacea și liniștea de care avem atâta nevoie, pentru a ne bucura de ceea ce noi avem în fiecare din zilele existenței noastre. Dincolo de toate e nevoie de credința neîndoieșnică care să ne întărească nădejdea că orice greșală am săvârșit, înaintea semenilor și a lui Dumnezeu, prin căința sinceră, cu lacrimi, prin abținerea de la orice lucru rău, prin dragostea care să ne determine a ierta pe semenul nostru pentru tot ceea ce ne-a greșit, va fi posibil să obținem în scaunul spovedaniei iertarea din partea lui Dumnezeu. Ca urmare, împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos, ne va aduce arvuna bucuriei celei veșnice și a luminii neînserate pe care nădăjduim să ajungem să o pregustăm și în acest an, în Ziua Învierii, pentru a o avea în casele și familiile noastre, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

IPS Părinte Timotei a susținut o conferință în cadrul Serilor duhovnicești de la Catedrala Veche Arad

În seara zilei de 29 martie 2019 Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, a conferențiat în sala de festivități a Parohiei Arad-Centru, Catedrala Veche, în cadrul ciclului „Serile duhovnicești de la Catedrala Veche”. Tema aleasă s-a intitulat „Anul omagial al satului românesc și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moiescu și al traducătorilor de cărți bisericești”, subiectul încadrându-se în tematica anului comemorativ, stabilit de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pentru anul 2019.

În prima parte a întâlnirii, Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre latura administrativă și organizarea bisericească care se răsfrânge și asupra satului, făcând referire la participarea mirenilor la conducerea bisericii, la raportul dintre clerici și mireni și la Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna. A arătat apoi că nu putem separa

buna gospodărire a bisericii și latura duhovnicească cele două reflectându-se una în cealaltă. Trebuie să ne cunoaștem rădăcinile și să nu regresăm, iar ceea ce am primit de la înaintași să ducem mai departe iar așteptările noastre de la biserică să fie pe măsura ancorării noastre în viața acesteia. S-a continuat cu atragerea atenției asupra participării la slujbele bisericești corelată cu tragerea clopotelor și semnificația acestor momente cunoscute mai ales în viața satului.

În continuare Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre locul bisericii în viața satului și a comunității în general cu referire la amplasarea clădirii bisericii în sat, fie la drumul principal fie în loc înalt. Credincioșii au fost îndemnați ca atunci când trec prin sate fi în călătorie, fie în vizită, să ia aminte la clădirea bisericii, arătând o multitudine de informații pe care le putem dobândi în felul acesta, pe care mai apoi să le reflectăm și din punct de vedere material dar

mai ales din punct de vedere spiritual.

În viața satului, cel puțin în trecut, centrul îl constituie biserica împreună cu preotul și mai apoi dascălul sau învățătorul, aceștia fiind pilonii pe care s-au sprijinit oamenii de la țară, mulți dintre ei având un rol deosebit în viața bisericească, socială și națională, fiind de multe ori prea puțin cunoscuți. A fost dat exemplu Preparandiei de la Arad (1812) cu Dimitrie Țichindeal care pregăteau preoți și învățătorii precum și publicația locală cu titlu sugestiv *Biserica și școala*. Au fost evidențiați Patriarhii Nicodim Munteanu și Iustin Moiescu pentru contribuția la viața Bisericii, apoi traducătorii de cărți bisericești, fiind amintiți Părintele Dumitru Stăniloiaie și Dumitru Fecioru.

Astăzi satul românesc este confruntat cu provocări majore, cea mai stringentă fiind depopularea, mai ales în zonele izolate, Înaltpreasfinția Sa a arătat și câteva statistici legate

de procentul populației de la sat și oraș. Structura sufletească, viața de la țară înseamnă acea libertate și pace pe care cei de la oraș, mai ales astăzi nu o mai au fiind supra ocupați cu treburile. Tradiția ce mai curță păstrându-se în popor, omul satului rămânând constant peste veacuri. Simțind apăsarea vitezei secolului, chiar dacă nu permanent, tot mai mulți oameni de la oraș își caută un refugiu la sat.

Înaltpreasfinția Sa a amintit de cuvintele scriitorului Lucian Blaga, „veșnicia s-a născut la sat”, arătând că omul de la sat totdeauna și-a dovedit mai mult atașamentul față de pământul pe care lucrează și pe care trăiește, l-a apărut în războaie, l-a lucrat în timp de pace și l-a sfințit prin Biserică. În continuare s-a arătat grija bisericii pentru patrimoniul material și spiritual, fiind amintite bisericile monument de la sate, muzeele și colecțiile bisericești de carte, obiecte și icoane.

În final Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a îndemnat pe cei

prezenți să urmeze cuvintelor „omul sfințește locul”, care nu e doar o vorbă din bătrâni, ci e învățătură a Bisericii, iar acum pe calea postului spre Praznicul Învierii, să ne ridicăm din starea căzută a păcatului și să ne îngrijim pe noi și împreună cu noi să ridicăm și natura întreagă, scăpând de orice poluare, mai ales sufletească. Învierea noastră cu Hristos este refacerea legăturii pierdute prin păcat, iar faptele bune arată credința noastră, dovedind astfel continuu posibilitatea de înălțare a noastră, împreună cu harul lui Dumnezeu lucrând pentru mântuire.

După încheierea prezentării a urmat o sesiune de dialog cu cei prezenți, părintele Ioan Tulcan mulțumind la final Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei și credincioșilor prezenți, pentru frumoasa și foloșitoarea întâlnire.

**Sorin Gheorghe
SĂPLĂCAN**

Lupta prin dragoste și smerenie

Când avem înaintea noastră două rele, și oricum trebuie să alegem unul, să-l alegem pe cel mai ușor. De pildă: în timp ce ne rugăm, ne vin vizitatori. Ce vom face? Vom opri rugăciunea, sau îi vom întrista pe frați, lăsându-i să aștepte? În situația aceasta, o vom prefera pe prima, pentru că iubirea este mai înaltă decât rugăciunea. Rugăciunea este o virtute în parte, în timp ce iubirea cuprinde înlăuntrul ei toate virtuțile.

Un alt exemplu: când eram tânăr, m-am așezat la o masă. M-au atacat atunci două feluri de gânduri: al îmbuibării (să mănânc mult și să mă desfăț) și al slavei deșarte (să par înaintea celorlalți nevoitor și postitor). Am preferat să fiu biruit de slava deșartă, și aceasta pentru că, tânăr cum eram, m-am înfricoșat de urmările îmbuibării (adică de curvie).

Cei care au mirosul bun îl sesizează imediat pe cel pe care îl ascunde mireasma. La fel și un suflet curat simte celălalt suflet.

Să nu cerem din mândrie roade duhovnicești înainte de vremea lor. Pentru că nu este firesc să cerem în mijlocul iernii roadele verii, nici la timpul semănăturii, roadele secerișului. Unul este timpul în care vom semăna ostenele, și altul timpul în care vom seceră darurile harului. Altfel, va veni vremea recoltei, și nu vom avea ce să adunăm.

Demonii se îndepărtează uneori de suflet, pentru ca să ne facă nepăsători, ca după aceea să ne atace brusc și să stăpânească peste noi. De asemenea, se îndepărtează când sufletul se obișnuiește atât de mult cu păcatul, încât devine propriul său vrăjmaș.[...]

În trei feluri putem să războim gândurile rele: cu rugăciunea, cu împotrivirea (aducând gânduri potrivnice) și cu disprețul.

Orice efort al nostru, când nu este însoțit de smerenie, se arată străin de voința dumnezeiască. Acesta să fie criteriul pentru toate faptele noastre și pentru întreaga noastră viață!

Așa cum văzduhul care s-a curățit de nori este luminat de soare, la fel și sufletul care s-a curățit de păcate este luminat de lumina dumnezeiască. (Sfântul Ioan Sinaitul Scărarul)

(*Glăsuț al Sfinților Părinți*, traducere de Părintele Victor Mihalache, Editura Egumenița, 2008, p. 135-136)

PODOABA FAPTELOR BUNE

**De te va primi Hristos sus la El pe veșnicie,
Ce-ai lucrat spre slava Lui, toți în ceruri or să știe!
Pâinea dată la săraci și hăinuța de pomană,
Vorba blândă ce ai spus, încercând s-alini o rană,**

**Un bănuț cu greu trudit ce l-ai dăruit cu milă,
Încercând și tu s-alini câte-o inimă umilă,
Mângâierea pe obraz, palma pusă pe vreun umăr
În prezentul ăsta când omul nu-i decât un număr,**

**Toate îți vor deveni o podoabă preafrumoasă
Când te va-mbrăca Hristos cu-a Sa haină luminoasă!
Toți vor străluci atunci după faptele lucrate:
Cele ce s-au tănuit, sus în cer vor fi aflate,**

**De aceea-a zis Iisus ce faci bun să nu se știe;
Nu le spune, că le pierzi, s-or vedea în veșnicie...
Tu acum s-aduni mereu faptă după faptă bună,
Și-o să te împodobești cu a Domnului cunună!**

Pr. Sorin Croitoru

ȘTIRI

IPS Părinte Timotei a participat la manifestările prilejuite de Ziua Jandarmeriei Române

Miercuri, 3 Aprilie 2019, Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a participat la manifestările prilejuite de Ziua Jandarmeriei Române, în Arad.

Ziua Jandarmeriei Române este serbată în fiecare an în data de 3 aprilie, amintind data la care, în 1850, Grigore Alexandru Ghica, domnul Moldovei (1849-1853), a aprobat hotărârea Divanului Obștesc, semnând actul de înființare a jandarmeriei: „Legiuirea pentru reformarea Corpului slujitorilor în jandarmi”.

Jandarmeria Română colaborează cu Biserica la nivel național și local în acțiuni umanitare, un exemplu în acest sens este implicarea în Campania „Donează sânge! Salvează o viață!”, promovată de Patriarhia Română.

Jandarmeria Română, instituție cu responsabilitate în menținerea și restabilirea ordinii publice și a siguranței naționale, are ca ocrotitori spirituali pe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, serbați în fiecare an în data de 8 noiembrie.

„Mâniați-vă și nu greșiți – Conferința A.S.C.O.R. ARAD

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscop al Aradului și la invitația adresată de Cătălin-Iulian Drăgan, Președintele filialei A.S.C.O.R din Arad, Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile Vlad, Profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, a susținut marți, 2 aprilie 2019, în sala festivă a Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, conferința cu tema „Mâniați-vă și nu greșiți – Mânia în perspectiva vieții duhovnicești”. Această conferință este a treia din șirul de conferințe organizate de A.S.C.O.R Arad din această perioadă a Postului. Moderatorul conferinței a fost Radu-Mihai Popovici.

În prima parte a conferinței s-a răspuns la întrebarea „Ce este mânia?”. Părintele profesor a evidențiat faptul că „mânia este o parte a părții irascibile, partea războinică prin care noi ne împotrivim de viața care este legată de noi, iar noi ca și chip a lui Dumnezeu am fost făcuți să iubim viața.

În a doua parte, au urmat numeroase întrebări care au primit răspuns din partea părintelui și au fost întâmpinate cu bucurie de către participanți.

În cele din urmă, îndemnul părintelui a fost: „Nu uitați oameni buni, tot ceea ce se întâmplă în viața noastră, trebuie să raportăm la Dumnezeu, lucru care din păcate nu se mai practică astăzi.”

Alternative în predarea Religiei, la Colegiul de Arte „Sabin Drăgoi” din Arad

La Colegiul de Arte „Sabin Drăgoi” Arad a avut loc marți, 2 aprilie 2019, o activitate demonstrativă susținută de către diac. prof. Teuca Călin. Activitatea s-a desfășurat doar la nivelul cadrelor didactice, tema fiind Alternative în predarea Religiei – Platforma e-learning Moodle. După cuvântul de bun venit adresat de doamna director Trandafir Dorina, părintele profesor a prezentat, pe scurt ce înseamnă Platforma Moodle și ce înseamnă să ai în sprijinul predării resursele moderne de educare. Moodle este abrevierea de la englezescul Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment. Aceasta este una dintre cele mai utilizate platforme de e-learning din întreaga lume, care se poate descărca gratuit și se poate folosi pentru dezvoltarea de cursuri on line, comunicare, activități colaborative sau evaluări. Metodele de învățare eficiente funcționează atât pentru învățarea față în față, cât și pentru învățarea online. Platforma Moodle a fost lansată pentru prima dată în 1999 în plan internațional, iar Rețeaua EDU Moodle România este disponibilă încă din 2010.

Apoi, s-a vizionat o oră desfășurată în anul 2011, prin colaborarea a trei profesori, din trei școli, la care s-a utilizat această Platformă on-line. Lecția a avut loc în colaborarea Colegiului de Arte „Sabin Drăgoi” Arad, prin prof. Călin Teuca, cu Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, prof. Adriana Ciucaș, și Colegiul Național „Elena Ghica Birta”, prof. Răzvan Surcel. Bucuria și feedback-ul a venit din cuvântul a doi fosti elevi, actuali studenți, care au participat la ora respectivă, dând mărturie despre importanța folosirii unor astfel de metode în cadrul orei de Religie.

La activitate au participat Preacuviosul părinte Iustin Popovici, Consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, Preacucernicul părinte Ioja Cristinel, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, Preacucernicul părinte Gavra Pompiliu, directorul Seminarului Teologic din Arad, Preacucernicul părinte Arhidiacon Sirca Florin, Inspector de Religie în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Arad și mai mulți profesori de Religie din oraș și județ.

La finalul întâlnirii, au luat cuvântul părintele decan accentuând relația cadrelor didactice ale Facultății de Teologie cu profesorii de religie din învățământul preuniversitar și rolul acestora de a forma adevărații creștini. Apoi părintele consilier a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, apreciind pozitiv activitatea desfășurată și metodele moderne de predare ale religiei într-o lume în care copiii folosesc atât de mult mijloacele moderne de informare.

Părintele inspector a tras concluziile activității susținând importanța unor astfel de lecții din care cadrele didactice pot învăța unele de la altele și în care își pot împărtăși experiențe, eșecuri, dar mai ales realizări ale lor în munca cu inimile tinerilor.

Slujire Arhierescă și binecuvântare de lucrări în Parohia Cruceni

În Duminica a III-a din Postul Mare (a Sfintei Cruci), Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, a efectuat o vizită pastorală în Parohia Cruceni, Protopopiatul Arad, la invitația preotului paroh Silviu – Raul Pele. La sosire, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop a fost întâmpinat de către un sobor de preoți la intrarea în localitate, în frunte cu Protopopul Aradului, Pr. Flavius Petcuț, care a adresat un cuvânt de bun venit, iar apoi s-a săvârșit slujba de sfințire a Troiței care s-a înălțat din grija preotului paroh și cu ajutorul credincioșilor. După sfințirea Troiței, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop a săvârșit slujba de târnosire a locașului de cult. Din soborul de preoți au făcut parte: Pr. Flavius Petcuț – protopop al Aradului, Pr. Marius Ardelean – Parohia Șagu, Pr. Bogdan Oneț – Parohia Mândruloc, Pr. Vlad Sergiu Sandu – parohia Firiteaz, Pr. Vlad Oneț – preot capelan, Pr. Silviu Raul Pele – preot paroh și Arhidiacon Dr. Tiberiu Ardelean – inspector eparhial.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „Calea Crucii” (cf. citirilor scripturistice ale duminicii: Evr. 4-5; Marcu 8), înțelegând urmarea Mântuitorului, care ajunge la cer, la viața și fericirea veșnică. Îndemnul Bisericii este de a continua calea crucii din viața fiecăruia pentru a făptui cele potrivite spre buna călăuzire pământească, neuitând pe cea cerească. Zilele cinstirii Sfintei Cruci arată și locul pe care ea îl are în câștigarea mântuirii, ca altar de jertfă a Mântuitorului pentru păcatul lumii și din care credincioșii se împărtășesc. La mijlocul Postului Mare ea este întărire pentru stăruința credincioșilor în a înainta spre sărbătoarea Învierii Domnului, prin tot ceea ce este spre îndreptățire și spre sporirea a tot ceea ce înseamnă plinătatea vieții. Numele parohiei însăși, trimițând la cel al Sfintei Cruci, îndatorează pe membrii ei la a o avea mereu pavăză vieții lor trupești și sufletești. De altfel, sfințirea troiței de la hotarele satului, întărește mereu credința în biruința Crucii, având la calea ce leagă locul de celelalte, binecuvântarea ei, a amintit Înaltpreasfinția Sa.

La momentul rânduit, pentru lucrările pastoral-misionare desfășurate în parohie și în semn de apreciere din partea Chiriarhului, preotul paroh Silviu Raul Pele, a fost hirotesit întru iconom stavrofor.

La finalul Sfintei Liturghii, preotul paroh, a amintit istoricul parohiei Cruceni, din anul 1951 până în prezent, lucrările săvârșite la locașul de cult iar apoi a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei pentru faptul că a acceptat invitația de a târnosi biserica parohială, și totodată pentru distincția acordată, a mulțumit autorităților locale și cent

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.